

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی خراسان شمالی

Course Plan

طرح دوره کارآموزی

رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی - دکتری عمومی

گروه آموزشی: اطفال

دانشکده: پزشکی

تعداد و نوع واحد: 9 واحد-کارآموزی

نام و شماره درس: بیماری های کودکان

مکان برگزاری: بیمارستان بنت الهدی- بیمارستان امام علی

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۳-۲

نام مدرس/مدرسان :

دکتر احمد وثوقی مطلق-دکتر قاسم بیانی-دکتر حجت الله احتشام منش-دکتر شاهین مافی نژاد- دکتر مولود صفاری راد-
دکتر مهسا خسرو جردی- دکتر شیمای شکری- دکتر یوسفی- دکتر شیوا شادانی- دکتر میثم بابایی- دکتر محمد شجاع-دکتر هادی
خرسند زاک-

آدرس دفتر مسئول درس:

بجنورد- خیابان شهریار- بیمارستان امام علی - واحد آموزش

تلفن دفتر:

05832296966

آدرس پست الکترونیکی مسئول درس:

دکتر شجاع

mshoja84@yahoo.com

اهداف کلی:

در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

1. با کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحوه شایسته همکاری کند.
2. ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحوه مطلوب نشان دهد. خصوصا در شرایط مختلف بالینی نشان دهد که مسئولیت پذیری، ورزشی و اعتماد به نفس لازم برای انجام وظایف حرفه ای را به دست آورده است.
3. از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم در این بخش شرح حال بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را فهرست کند، اقدامات ضروری برای تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را در حد مورد انتظار از پزشکان عمومی و متناسب با استاندارد های بخش بالینی، زیر نظر استاد مربوطه انجام دهد.
4. مشکلات بیماران مبتلا به بیماری های شایع و مهم در این بخش را تشخیص دهد، براساس شواهد علمی و گایدلاین های بومی در مورد اقدامات پیشگیری، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و مراحل مدیریت و درمان مشکل بیمار را براساس استاندارد های بخش با نظارت سطوح بالاتر مطابق ضوابط بخش انجام دهد.
5. پروسیجرهای ضروری مرتبط با این بخش را با رعایت اصول ایمنی بیمار، به طور مستقل با نظارت مناسب انجام دهد.

اهداف اختصاصی:

در پایان این چرخش آموزشی کارآموز باید بتواند:

1. مهارت کامل در گرفتن شرح حال بالینی از بیمار و همراهان وی و ثبت کامل یافته های بیمار را داشته باشد.
2. توانایی انجام معاینه نوزاد سالم را داشته باشد.
3. تشخیص و مدیریت دیسترس تنفسی بر بالین بیمار را به خوبی فراگیرد.
4. توانایی احیاء روی مولاژ شامل: ماساژ قفسه سینه، برقراری PPV، انتوبه کردن، NG tube گذاری، تزریق دارو را داشته باشد
5. آشنایی کار با وسایل احیا (ساکشن، لارنگوسکوپ، ترالی اورژانس) را داشته باشد

6. با سرم تراپی کودک و نوزاد آشنایی داشته باشد.
7. درک مطلوبی از نحوه تغذیه با PG و OG را داشته باشد
8. توانایی گرم کردن نوزاد را داشته باشد
9. توانایی لازم را در برآورد چشمی زردی روی بیمار داشته باشد
10. نحوه کار با فتوتراپ شدید و ساده را بداند
11. با نحوه تعویض خون در حد مطلوب آشنایی داشته باشد
12. آشنایی لازم با روش مراقبتی KMC را داشته باشد
13. آشنایی با تفسیر گازهای شریانی (ABG) داشته باشد
14. با تفسیر رادیوگرافی های قفسه سینه آشنا باشد
15. با دسته بندی میکروب ها و آنتی بیوتیک ها آشنایی داشته باشد.
16. نحوه برخورد تب بدون کانون را بشناسد.
17. نحوه برخورد با بیماری های شایع عفونی را بداند.
18. با نسخه نویسی آشنا باشد.
19. اصول شرح حال گیری کودکان را بداند.
20. انواع دارو ها و شربت های رایج را بشناسد.
21. نحوه محاسبه دوز دارو به سی سی براساس نوع بیماری را بداند.
22. بتواند داروی مناسب براساس بیماری را انتخاب کند.
23. نحوه برقراری ارتباط با والدین و بیمار را در حد مطلوب انجام دهد.
24. با معیار های تکاملی و نحوه اخذ شرح تکاملی آشنا باشد.
25. علائم و بیماری های شایع آلرژیک و ایمونولوژی را بداند
26. آسم، درماتیت اتوبیک، کهیر، آلرژی دارویی، آلرژی غذایی و انافیلاکسی را بشناسد.
27. نحوه برخورد با بیماران نقص ایمنی را بداند.
28. رویکرد کاربردی به اختلالات سدیم و پتاسیم را توضیح دهد.
29. با مایع درمانی در بیماران بر اساس نوع بیماری آشنایی داشته باشد.
30. با آریتمی ها، ARF کاوازاکی، میوکاردیت، اندوکاردیت عفونی آشنا باشد.
31. بیماری های سیانوتیک و آسیانوتیک قلبی مادرزادی را بشناسد.
32. اندکس های رشدی نرمال در کودکان را بشناسد و نحوه محاسبه آن ها در استفاده از نمودارهای رشدی بداند .

33. مراحل تکامل کودکان در 4 حیطه) حرکات درشت، حرکات ظریف، مکالمه، اجتماعی(را بشناسد.
34. تعریف آنمی ها، رویکرد به آنمی در کودکان و تشخیص های افتراقی مربوط به هر دسته از آنمی ها را بداند.
35. با تفسیر آزمایشات رایج اطفال آشنایی داشته باشد
36. با انواع اختلالات انعقادی آشنایی داشته باشد

وظایف دانشجویان:

- 1- دقت در آموزش و مطالعه قبل از کلاس براساس رفرنس آموزشی و نیز رفرنسی که استاد معرفی کرده است.
- 2- نسخه نویسی را تمرین کند.
- 3- انواع شربت ها را جهت آموزش در کلاس درس بیاورد و در پایان نحوه محاسبه درست دوز دارو براساس بیماری و دوز مورد استفاده در آن بیماری خاص را فراگیرد.
- 4- در برنامه های آموزشی عمومی (مورنینگ، گراند راند، راند بالینی و...) شرکت کند.
- 5- در فعالیت های درمانگاه (گرفتن شرح حال، معاینه ، ORDER نویسی) شرکت فعال داشته باشد.
- 6- گرفتن شرح حال و معاینه بیماران بستری در بخش ، همچنین نوشتن سیر بیماری به صورت روزانه در پرونده ها
- 7- آموزش به بیمار و همراه در زمینه بیماری
- 8- هر فرد موظف به ارائه یک مقاله مرتبط با موضوع در صورت امکان به صورت پاور پوینت می باشد
- 9- جلسات رفع اشکال در مورد مشکلات علمی دانشجویان
- 10- الگوریتم تشخیص و برخورد با بیماران بر اساس شرح حال و ماینه فیزیکی انجام شود.
- 11- انجام Role Play و بررسی نحوه تشخیص و درمان بیماری های مورد بحث توسط دانشجویان

ارزشیابی کارآموزی اطفال:

نمره پایان بخش دانشجو	آزمون پایان بخش کتبی	آزمون پایان بخش عملکردی (OSCE)	آزمونهای عملکردی درون بخشی (DOPS)	لاگ بوک		ارائه در برنامه های آموزشی (ژورنال و کلاب و مورنینگ)	حضور و غیاب	اخلاق حرفه ای
				شرح حال و سیر بیماری	مهارتهای عملی (پروسیجرها)			
سهم نمره	0	12	2	1.5	1.5	1	1	1

جدول زمانبندی درس

ردیف	نوع فعالیت آموزشی	برنامه هفتگی	ساعت برگزاری	مکان برگزاری	مدرس
1	گزارش صبحگاهی	5 شنبه ها	10-11	سالن کنفرانس بنت الهدی	همکاران فوق نوزادان
		شنبه و سه شنبه	8-9	بیمارستان امام علی - تالار آوینی	
2	راند آموزشی	هر روز	10-8	بخش نوزادان	همکاران فوق نوزادان
		شنبه تا پنجشنبه	9-10	بیمارستان امام علی	

3	گرنذراند آموزشی	2 شنبه های پایان ماه	9-8	بخش نوزادان	"
4	درمانگاه آموزشی	1 شنبه ها 4 شنبه ها 5 شنبه ها دکتر یوسفی : یکشنبه ها 13-11 دکتر بابایی: یکشنبه و سشنبه ها 30:10-13 دکتر صفاری راد : سشنبه ها 10-12 دکتر وثوقی : یکشنبه ها 9-11	13-11	درمانگاه کلینیک ویژه	"
		دکتر رغیب : شنبه، یکشنبه ، چارشنبه 9-11			
5	مرکز مهارت های بالینی	هر دوره	13-11	بیمارستان بنت الهدی	"
6	Cpc اخلاق	اولین روز بخش	10-8	سالن جلسات بنت الهدی	
7	کارگاه آموزشی	ابتدای هر دوره دوروز	13-11	سالن جلسات بنت الهدی	
8	کنفرانس آموزشی	همه روزه	11-10	کلاس آموزشی بخش مراقبت ویژه نوزادان	
9	ژورنال کلاب	سه شنبه ها یکشنبه ها	10-11 8-9	کلاس آموزشی بخش مراقبت ویژه نوزادان بیمارستان امام علی	

منابع پیشنهادی برای مطالعه:

NELSON ESSENTIAL 2019 (a)

NELSON TEXT BOOK (b)

PEDIATRIC TEXT BOOK OF NELSON 2020 (c)

نام و نام خانوادگی و امضا رئیس بخش:

دکتر کوروش یوسفی حسن آباد

نام و نام خانوادگی و امضا معاون آموزشی بیمارستان:

دکتر حجت الله احتشام منش - بیمارستان بنت الهدی

دکتر عبدالله رازی - بیمارستان امام علی

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیمارستانهای کودکان	
علائم، شکایات و علل مراجعه شایع کودکان	
۱. گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی کودک	
۲. بررسی رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی‌های رشد	
۳. بررسی تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development	
۴. تغذیه با شیر مادر، مشاوره مادر شیرده، بیماری‌های مادر و مصرف داروها در دوران شیردهی	
۵. تغذیه در دوران مختلف از شش‌ماهگی تا زمان بلوغ (ارزیابی، مشاوره) با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development	
۶. مشکلات تغذیه‌ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT، چاقی و کمبود ریزمغذی‌ها)	
۷. ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری‌های واگیر و غیر واگیر - نقش پزشک با توجه به برنامه کشوری کودک سالم	
۸. واکسیناسیون	
۹. ارزیابی کودک بدحال با توجه به برنامه کشوری مانا	
۱۰. معاینه نوزاد سالم ترم و مراقبت‌های اولیه اتاق زایمان	
۱۱. دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز در نوزادان	
۱۲. زردی در نوزادان	
۱۳. تشنج و هیپوگلیسمی در نوزادان	
۱۴. تغذیه و مایع درمانی در نوزادان و کودکان	
۱۵. تب در کودکان	
۱۶. دل‌درد در کودکان	
۱۷. اسهال و استفراغ در کودکان	
۱۸. پیوست در کودکان	
۱۹. زردی در کودکان	
۲۰. هیپاتواسپلنومگالی در کودکان	
۲۱. فلج شل حاد در کودکان	
۲۲. لنفادنوپاتی در کودکان	
۲۳. پلی اورئ در کودکان	
۲۴. عفونت در نوزادان	
۲۵. عفونت دستگاه تنفسی تحتانی در کودکان	
۲۶. عفونت دستگاه تنفسی فوقانی و رویکرد به کودک مبتلا به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی (کروپ، اپیگلویت و جسم خارجی)	
۲۷. عفونت مغزی در کودکان (پاتوفیزیولوژی، علائم و نشانه‌ها)	
۲۸. سردرد در کودکان	
۲۹. تشنج در کودکان	
۳۰. علائم بالینی و نشانه‌ها و تشخیص بیماری‌های عصبی عضلانی شایع در کودکان (کودک شل)	
۳۱. اختلالات انعقادی در کودکان	
۳۲. آنمی در کودکان	
۳۳. بلوغ طبیعی و نشانه‌های بلوغ طبیعی و غیرطبیعی	
۳۴. هیپوگلیسمی و ریکتز در کودکان و نوزادان	
۳۵. عفونت ادراری در کودکان (به صورت self-reading)	
۳۶. گلوومرولونفریت و سندرم نفروتیک در کودکان	
۳۷. اولیگوری و نارسایی کلیه در کودکان	
۳۸. آسم	

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای کودکان

۳۹. کهیر، آنژیوادم، آنافیلاکسی و درماتیت اتوپیک و بیماری سرم
۴۰. سالمونلوز-بروسلوز
۴۱. سیاه سرفه، دیفتری و کزاز
۴۲. بیماریهای انگلی روده
۴۳. استئومیلیت و آرتريت سپتیک
۴۴. بیماریهای شایع ویروسی بثورى (سرخچه، مضمك، روزئولا، آبله مرغان)
۴۵. بیماریهای شایع ویروسی غیر بثورى
۴۶. هیپوتیروئیدی / هیپر تیروئیدی در کودکان
۴۷. سل در کودکان
۴۸. بیماریهای انگلی شایع (کالا آزار و مالاریا)
۴۹. واسکولیت های شایع در کودکان (کازاکی، هنوخ)
۵۰. دیابت قندی و DKA
۵۱. آشنایی با بیماریهای مادرزادی قلبی شایع و مهم
۵۲. فشارخون بالا در کودکان
۵۳. نارسایی قلب در کودکان
۵۴. اسهال مزمن
۵۵. سندرمهای شایع ژنتیکی (شامل MR)
۵۶. علائم شایع بیماریهای متابولیک ارثی
۵۷. بیماریهای شایع پوستی در کودکان

پروسیجرهای ضروری در بخش کودکان

۱. خونگیری از ورید
 ۲. گرفتن فشارخون کودک و نوزاد
 ۳. جمع آوری ادرار با کیسه ادرار
 ۴. انجام واکسیناسیون نوزاد و کودک
 ۵. خونگیری شریانی (ABG, ...)
 ۶. گذاشتن سوند ادراری
 ۷. گذاشتن لوله معده
 ۸. پونکسیون نخاعی کودکان و نوزادان
 ۹. اسپیراسیون سوپراپوبیک
- (آموزش موارد فوق به صورت کارگاه یکروزه و بر روی مولاژ برای کارآموزان و بر روی بیمار تحت نظر مستقیم برای کارورزان الزامی است)

برنامه های آموزشی مورد تاکید در دوره کارورزی کودکان

۱. آموزش و تمرین برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم شامل:
 - الف) برنامه کشوری کودک سالم و معاینه کودک سالم
 - ب) برنامه غربالگری بیماریهای شایع (هیپوتیروئیدی، PKU و ...)
 - پ) برنامه غربالگری شنوایی، بینایی، ژنتیک بر اساس برنامه کشوری
 - ت) بررسی الگوهای رشد و تکامل طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و استفاده از منحنیهای رشد و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development
 - ث) تغذیه در کودک سالم بر اساس برنامه کشوری
 - ج) برخورد با چاقی بر اساس دستورالعمل کشوری
 - چ) برخورد با سوءتغذیه بر اساس دستورالعمل کشوری
۲. آموزش مفاهیم رفتار حرفه ای به خصوص موضوعاتی که در حیطه طب کودکان اهمیت ویژه دارند نظیر:
 - الف) تعهد به توزیع عادلانه منابع محدود

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماریهای کودکان

ب) تعهد به مسئولیت‌های حرفه‌ای

پ) ارتقای کیفیت مراقبت از بیمار و ایمنی بیمار

ت) تعهد به عمر بر اساس اطلاعات علمی

ث) تعهد به کسب صلاحیت حرفه‌ای

۳. برخورد با زردی در نوزادان

۴. برخورد با کاهش سطح هوشیاری و تشنج در اورژانس

۵. تفسیر فرمول شمارش خون (CBC) و تست‌های انعقادی

۶. برخورد با دل‌درد در کودکان

۷. برخورد با بی‌جانی و بی‌قراری در نوزادان

۸. برخورد با بی‌اشتهایی در کودکان

۹. برخورد با سرفه

۱۰. برخورد با تب‌های راجعه (شامل عفونت‌های مکرر)

۱۱. تجویز منطقی داروها و اصول نسخه‌نویسی

۱۲. برخورد با آسم در کودکان

۱۳. برخورد با عفونت‌های دستگاه تنفسی فوقانی (فارنژیت، سرماخوردگی و کroup؛ اوتیت؛ سینوزیت)

۱۴. برخورد با اگزمای اتوپیک و آلرژی غذایی

۱۵. برخورد با عفونت‌های پوست و بافت نرم

۱۶. برخورد با تب، تب و راش

۱۷. برخورد با تب و تشنج

۱۸. برخورد با برونشیت، پنومونی

۱۹. رویکرد به اختلالات یادگیری در کودکان و بیماری‌های شایع روانپزشکی

* در طی این چرخش لازم است فهرست داروهای رایج و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع این حیطه دارای کاربرد در فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

** در پایان چرخش چرخش لازم است آزمایش‌ها و روش‌های تشخیصی رایج دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی، و نحوه درخواست و تفسیر نتایج این آزمایش‌ها و روش‌ها در اختلالات و بیماری‌های شایع کودکان آموزش داده شود.

*** در طی این دوره لازم است دانشجویان نحوه مراعات ایمنی بیماران را یاد بگیرند و عملاً تمرین کنند.

کارگاههای ضروری در دوره آموزش بالینی بیماریهای کودکان

۱. کارگاه ۲ روزه احیای کودکان (PALS) بر اساس برنامه انجمن‌های کودکان و قلب آمریکا (AHA)

۲. کارگاه ۱ روزه احیای نوزادان (NRP)

۳. کارگاه ۱ روزه شیر مادر

۴. کارگاه نیم روزه آموزش مانا

* به منظور آموزش برنامه کشوری مراقبت از کودک سالم لازم است درمانگاه‌های ویژه با هماهنگی با معاونت بهداشتی دانشگاه‌ها یا سرپرستی اعضای هیأت علمی گروه کودکان و با حضور کارآموزان، کارورزان و دستیاران تخصصی کودکان راه‌اندازی گردد.

** توصیه می‌شود علاوه بر آموزش تئوری مانا، کارگاه‌های آموزشی مانا (قبل و بعد از آغاز کارورزی کودکان) برای فراگیران مقطع پزشکی عمومی برگزار گردد.

*** دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی می‌تواند فهرست علائم و نشانه‌های شایع، سندرم‌ها و بیماری‌های مهم و پروسه‌های ضروری در این بخش را در مقاطع زمانی لازم حسب ضرورت و اولویت‌ها با نظر و هماهنگی مورد پزشکی عمومی و دانشکده‌های پزشکی تغییر دهد.

